



T.B.M.M.
CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Tarih : 25 Aralık 2024
Sayı : 809

10/2192

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Zorunlu eğitime rağmen okula gönderilmeyen çocukların durumunun araştırılarak çocukların eğitim hakkına kesintisiz ve nitelikli bir şekilde erişimleri için alınması gereken tedbirlerin araştırılarak çözüm önerilerinin tespit edilmesi amacıyla Anayasa'mızın 98. TBMM İçtüzüğü'nün 104. ve 105. maddeleri kapsamında Meclis Araştırması açılması konusunda gereğini saygılarımla arz ederim. 03.10.2024

MUHELA MU.

AŞKIN GENÇ
Kayseri Mu.

TEVHİD ÖZCAN
Düzce

NURHAYAT ALTINAY
Kayseri Mu.

İZZET AKBOLUT
Burdur Mu.

UFUK ÇAKIRÖZER
Eskişehir Milletvekili

Dr. Ali Rıza Coşar
Antalya Mu.

Sıddık Öner Serici
Mersin Mu.

BURHANETTİN ÇELİKKAYA
Aydın Mu.

ÖZGÜR ERDEM
Xatun Mu.

GÖNÜL AKAY
İstanbul Mu.

Ali GÖKÇEK

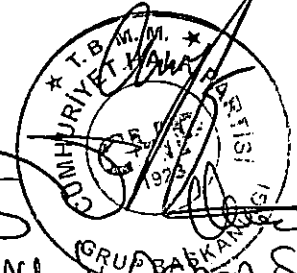
İstanbul Milletvekili

Deniz DEMİR

Ankara Milletvekili

KADİM DURMAZ
Tokat Mu.

AYLEN YENER
Antalya Mu.



GÖNÜL AKAY
İstanbul Mu.

GEREKÇE

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından son yayınlanan 2023-2024 Örgün Eğitim İstatistikleri eğitimin içinde bulunduğu tehlikeyi tabloyu net bir şekilde ortaya koymuştur.

Okullaşma oranında lise seviyesinde gerileme yaşanırken, okul dışında kalan çocuk sayısında da ciddi bir artış yaşanmıştır. Net okullaşma oranı verilerine baktığımızda, 2022/'23 eğitim öğretim yılında 14-17 yaş arası net okullaşma oranı 94.50 iken bu oranın 2023/'24 yılında 91.25'e düştüğü görülmektedir. Bu da özellikle 14 yaş sonrasında çocukların çeşitli gerekçelerle eğitimden koparıldıklarını bize göstermektedir.

1.1.a Öğretim yılı ve yaş gruplarına göre NET okullaşma oranı

Öğretim Yılı Educational Year	Cinsiyet Gender	3 Yaş Age 3	4 Yaş Age 4	5 Yaş Age 5	6 Yaş Age 6-5	7 Yaş Age 6-5	8 Yaş Age 6-9	9-13 Yaş Age 10-13	14-17 Yaş Age 14-17
2022/23	Toplam - Total	12,37	38,11	75,14	44,02	58,25	58,25	58,25	57,84
	Erkek - Male	12,43	38,11	75,48	44,15	58,78	58,28	58,71	58,10
	Kadın - Female	12,31	38,11	74,79	43,89	57,47	58,22	57,78	57,52
2023/24	Toplam - Total	12,40	38,00	75,17	44,05	58,34	58,29	58,54	58,22
	Erkek - Male	12,42	38,02	75,54	44,18	58,41	58,21	58,71	58,88
	Kadın - Female	12,39	38,10	74,79	43,92	58,27	58,36	58,57	57,52
2019/20	Toplam - Total	13,31	33,42	75,10	43,20	54,36	57,58	58,54	58,10
	Erkek - Male	13,30	33,42	75,40	43,30	54,56	57,58	58,70	58,71
	Kadın - Female	13,21	33,42	74,71	43,02	54,16	57,58	58,58	57,52
2020/21	Toplam - Total	9,63	18,41	54,53	28,05	37,82	37,23	58,55	58,78
	Erkek - Male	9,75	18,45	58,87	28,10	37,81	37,18	58,54	59,01
	Kadın - Female	9,53	18,36	54,19	27,80	37,83	37,31	58,45	58,49
2021/22	Toplam - Total	11,45	29,77	63,41	44,71	58,77	58,44	58,39	58,03
	Erkek - Male	11,80	29,70	63,40	44,71	58,72	58,40	58,43	58,48
	Kadın - Female	11,30	29,83	63,42	44,70	58,81	58,47	58,33	57,58
2022/23	Toplam - Total	16,85	41,37	87,17	52,21	64,58	68,29	68,37	64,52
	Erkek - Male	16,82	41,17	87,15	52,14	64,58	68,35	68,38	64,77
	Kadın - Female	16,87	41,58	87,19	52,29	64,70	68,23	68,36	64,21
2023/24	Toplam - Total	17,00	42,63	88,24	52,84	68,05	68,61	68,37	61,25
	Erkek - Male	16,98	42,32	88,23	52,53	68,02	68,28	68,31	60,74
	Kadın - Female	17,01	42,93	88,25	53,17	68,10	68,63	68,42	61,78

Not 1. Yaş gruplarına (öğretim yılına göre) NET okullaşma oranları hesaplanırken; öğrencilerin okula girme oranları (öğrenim oranları) kullanılmıştır. Yaş gruplarındaki öğrencilerin toplam okullaşma oranı, 14 yaş grubundaki öğrencilerin toplam okullaşma oranı ile elde edilmiştir.

Not 2. Yaş gruplarına (öğretim yılına göre) NET okullaşma oranları, 14 yaş grubundaki öğrencilerin toplam okullaşma oranı ile elde edilmiştir.

Not 3. 2023/24 okullaşma oranları hesaplanırken, öğrencilerin okula girme oranları (öğrenim oranları) kullanılmıştır. Öğrencilerin okula girme oranları, 14 yaş grubundaki öğrencilerin toplam okullaşma oranı ile elde edilmiştir. Öğrencilerin okula girme oranları, 14 yaş grubundaki öğrencilerin toplam okullaşma oranı ile elde edilmiştir.

Note 1. The calculation of NET enrollment rates by age groups (educational year) is obtained by dividing the total number of students in the relevant age group without considering the education level. (Share of the students in the total population of the students in the relevant age group).

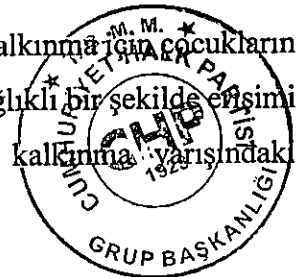
Note 2. NET enrollment rates (based on age groups (educational year)) is calculated from the total number of students in the relevant age group without considering the education level. (Share of the students in the total population of the students in the relevant age group).

Hanehalkı İşgücü Araştırması 2023 yılı sonuçlarına göre 15-17 yaş grubundaki çocukların işgücüne katılma oranı %22,1'dir. Yani bu yaş grubunda her 4 çocukta biri işgücüne katılmak zorunda kalmıştır. İşgücüne katılma oranı cinsiyete göre incelendiğinde, bu oranın erkek çocuklar için %32,2, kız çocuklar için %11,5 olduğu görülmektedir.

Binlerce çocuk da çocukluklarını yaşamaları gereken en kıymetli yaşlarında, çıraklık eğitim adı altında işgücüne katılmaya zorlanmaktadır. MESEM'ler eliyle devlet çocuk işçiliği ve çocuk sömürüsü alenen resmiyete dökmüştür.

Yine TÜİK 2023 yılı Doğum İstatistikleri Raporuna göre, 15- 17 yaş grubunda 6 bin 505, 15 yaş altında 130 çocuk doğum yapmıştır. Oysa bu çocukların yeri okul sıraları olmalıdır.

Oysa bizzat çocuğun bireysel yararı ve gelişimi için, ayrıca toplumsal kalkınma için çocukların erken çocukluk eğitimi dahil olmak üzere, her yaşta nitelikli eğitime sağlıklı bir şekilde erişimi elzemdir. Toplamların ekonomik, sosyal, kültürel gelişimlerinde, kalkınma yarışındaki

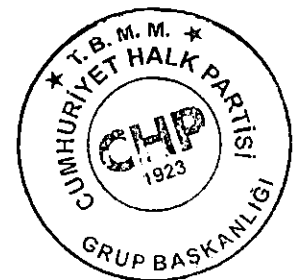


konumlanmalarında en önemli faktörlerden biri eğitimidir. Bu sebeple devletin temel görevi, tüm çocukların nitelikli eğitim süreçlerine dahil olması için üzerine düşeni yapmak olmalıdır.

Ancak günümüzde çeşitli gerekçelerle çocuklar nitelikli eğitimden koparılmaktadır. Gerek çocuk yaşta zorla evlendirmeler gerekse ekonomik gerekçelerle çocuklar okul sıraları yerine kendilerini karanlık bir tablonun içinde buluvermektedir. Günden güne derinleşen ekonomik kriz çocuk yoksulluğunu artırmakta, artan çocuk yoksulluğu çocukları eğitim hakkından mahrum bırakmaktadır. Eğitimden mahrum kalan çocuklar yoksulluk kıskaçından kurtulamamakta, bu döngü kartopu misali büyüyerek kendini tekrar etmektedir.

Okullaşma oranlarındaki düşüş de bu durumu net bir şekilde ortaya koymaktadır. Bir an evvel okullaşma oranlarındaki düşüşün sebepleri tüm boyutları ile araştırılmalı, gereken tedbirler hızla hayata geçirilmelidir. Nitelikli eğitimden mahrum bırakılan her bir çocuğumuzun hızla tespit edilerek eğitim hakkından eşit şekilde yararlanması sağlanmalıdır.

Bu sebeplerle, okullaşma oranlarındaki düşüşün nedenlerinin tespit edilerek, tam okullaşma için atılması gereken adımların ve çözüm önerilerinin tartışılacağı; konunun paydaşlarının, uzmanlarının ve akademisyenlerin görüş ve önerilerine başvurulabileceği bir araştırma komisyonunun kurulması uygun olacaktır.



807 Sayılı Meclis Araştırma Önergelerinin İmza Çizelgesi

[illegible]